

**De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et
Principis Monasteriensis Decas**

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

47. Concursus externorum ad contemplanda opera. Princeps ad Legatos
Nagelium mittit. Legati Monasterium intrant. Lantè habentur. Eorum
oratio. Senatorum responsio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68495)

bus, ut maritos ipsos fortiter ad arma stimulare, ad mœnia impellere, obire militum munia, tympanistras agere, ad valla, ad valla conclamare non raro visæ auditæq; sint. Quin & ingens puerorum phalanx, cui se imbellis virginum, matronarumq; sexus numerosè aggregabat, ductu Melchioris *Hamicholtij* Paulini Scholarchæ, quotidianâ per plateas & templa Civitatis supplicatione, qui non poterant viribus, saltem precibus communi causæ patrocinium & opem apud superos exorarent, ut nemo suis sanè partibus defuisse videatur.

At profecto nunc è Diœcesi externo 47.
 milite, mirum quam multi undiq; mor- *Concur-*
 tales è Belgio & finitimis locis illuc con- *sus ex-*
 fluxerint, alij ut munimenta castrorum, *verno-*
 complures ut cladem Civitatis contem- *rum ad*
 plerentur. Sed nulli ferè avidius circum- *contem-*
 spectabant, quam ipsi Monasterientes, qui *planda*
 ex Urbe laxatis jam non minùs animis, *opera.*
 quam portis catervatim egressi obsiden-
 tium operas, accessus, fossas, foveas,
 pontes, aggeres, suggestus, cuniculos
 suspiciebant. Omnibus verò admiratio-
 ni fuit fortalitium *asperis collis* tot fossio-
 nibus subversum, tot irruptionibus op-
 pugnatum, defensumque: in quo nimi-
 rum, veluti campo supremæ fortitudinis,
 trophæum erigere, & immortalitatem no-
 miis

1657. minis comparare, tot viri fortes, sanguinis, vitæque perditæ contenderunt.

Princeps
ad Legatos
Batavorum
Nageliū
mittit. Admisso jam licet peditum quingentorum præsidio, quod Hollandorum Legati ante discessum Monasterienses salutari crederentur, Princeps aliquot adhuc dies supersedit Civitatem ingredi, sed Wolbecam digressus expedito Steinfur-

27. Octo. tum *Nagelio* aulæ Præfecto, Legatis exponit peregrini militis abitum, patrioque ad præsidia pristina reverso, patere nunc vias ubique commerciorum libertati; demùm pro laboribus hucusque exantlatis iterat gratiarum actionem. Sed hi eodem tempore à Monasteriensibus invitati propriè Kalendarum Novembris Monasterium abeunt, ac sub quartam pomeridianam ad repagulum, Civitatis litem, ceu Caduceatores, à Consulibus excepti, inter armatum civem, militemque ac trinam tormentorum laxationem ad diversorium perhonorificè deducuntur; indè postquam à prætergressis justo ordine centuriis festâ scloporum salutatione honorati sunt, ad Curiam Urbis rhedâ devecti, in cænâ lautè, splendidèque ha-

Legati
Monasterium
intran. bentur. Potior isthic sermo erat. Confederatis solum Provinciis deberi Civitatis salutem, idque ad posterorum memoriam fastis consignatum iri. Admissi postero die ad solennem Magistratus con-

Splendide
habentur. sessum,

1657.

fessum, multa primùm dixerunt de verâ
 Confœderatorum Ordinum intentione
 sopiendarum litium & liberanda Civi-
 tatis; decretam fuisse eo fine interpo-
 sitionem, sed Episcopum nec Provin-
 ciarum, nec suâ auctoritate adduci,
 neq; precibus etiam Nobilitatis Diœces-
 na fieri potuisse, ut eam admitteret, tam-
 etsi Regnis ac variis sæpe Regionibus
 salutarem; imò nec voluisse permit-
 tere, ut cum Civitate hoc ipsum com-
 municare sibi liceret. Motos propterea
 Confœderatos Ordines ea demùm am-
 plecti media, quæ non modo utilissima
 videbantur quicquid iam restauranda, sed
 & securitati futuris etiam temporibus
 conservanda. Nunc quidem iis omni-
 bus opus haud fuisse, incredibili tamen
 lætitia intellexisse ab his qui Steinfur-
 tum ad se missi fuerint, hanc ipsam Pro-
 vinciarum resolutionem post DEUM
 causam haberi liberata Civitatis. Ve-
 nisse ideo, felicitatem hanc ex animo
 gratulatum, precatumque ut majoribus
 quotidie commodis divina bonitas faciat
 ampliorem. Senatus demissè gratias re-
 fert, & sicut collata in præsentiarum be-
 neficia cum immortalis Provinciarum lau-
 de, Cives gratâ semper memoriâ æter-
 num agnituros profitetur, ita porro ob-
 secrat, continuatâ tam insigni erga vi-
 cinam,

Eorum
oratio.

31. Octo.

Respon-
sio Sena-
torum.

1657.

*Legati
rever-
tuntur
Stein-
fordiã.*

*Indè
iussi
Princi-
pem Wol-
becam in-
visunt.*

*Et demũ
abeunt
cum suis
in Hol-
landiã.*

cinam, devotãque Urbem benevolentiã in posterum quõque consulant ejus securitati. Lustratis deindè castris, munimentisque, nec pauca admirati biduõ post, quã excepti erant pompã iterũ deducti, *Steinfurtum* abeunt Hollandiam revisuri; sed isthic offendunt Concederatum Ordinum litteras, quibus jubentur Episcopo Urbis deditioem gratulari. Eã verò gratulatio importuna tunc ipsis visa, quod gratulatos jam antè Civibus, Principem postponi dedecere, & oblati *Ahusiæ* nuper officii, novã nunc adeundi necessitate liberatos se arbitrarentur. Alteram igitur jussionem prætolati, dum primæ insistant Ordines, festinato itinere *Wolbecam* discedunt. Isthic à Principe benignè excepti, ac magnificè habitant. Executi quæ in mandatis habebant, ac demirati Præsulis modestiam, prudentiamque, *Steinfurtum* revertuntur. Indè rectã in Hollandiam, & ipsi, & comitatus *Zutphaniz* piæ, quæ in finibus Comitatus *Zutphaniz* subsistebant, ad sua quæque loca emigrârunt.

FINIS LIBER TERTIJ.